

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проекту Закону України «Про внесення змін до Цивільного кодексу України
у зв'язку з оновленням (рекодифікацією) положень книги шостої»

Чинна редакція	Редакція з врахуванням запропонованих змін
КНИГА ШОСТА. СПАДКОВЕ ПРАВО	КНИГА СЬОМА. СПАДКОВЕ ПРАВО
Глава 84 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО СПАДКУВАННЯ	Глава 84 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО СПАДКУВАННЯ
Стаття 1216. Поняття спадкування 1. Спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).	Без змін
Стаття 1217. Види спадкування 1. Спадкування здійснюється за заповітом або за законом.	Без змін
Стаття 1218. Склад спадщини 1. До складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті	Без змін
Стаття 1219. Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини 1. Не входять до складу спадщини права та обов'язки, що нерозривно пов'язані з особою спадкодавця, зокрема: 1) особисті немайнові права; 2) право на участь у товариствах та право членства в об'єднаннях громадян, якщо інше не встановлено законом або їх установчими документами;	Без змін

3) право на відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я; 4) права на аліменти, пенсію, допомогу або інші виплати, встановлені законом; 5) права та обов'язки особи як кредитора або боржника, передбачені <u>статтею 608</u> цього Кодексу.	
Стаття 1220. Відкриття спадщини 1. Спадщина відкривається внаслідок смерті особи або оголошення її померлою. 2. Часом відкриття спадщини є день смерті особи або день, з якого вона оголошується померлою (<u>частина третя статті 46</u> цього Кодексу). 3. Якщо протягом однієї доби померли особи, які могли б спадкувати одна після одної, спадщина відкривається одночасно і окремо щодо кожної з них. 4. Якщо кілька осіб, які могли б спадкувати одна після одної, померли під час спільної для них небезпеки (стихійного лиха, аварії, катастрофи тощо), припускається, що вони померли одночасно. У цьому випадку спадщина відкривається одночасно і окремо щодо кожної з цих осіб.	Без змін
Стаття 1221. Місце відкриття спадщини 1. Місцем відкриття спадщини є останнє місце проживання спадкодавця. 2. Якщо місце проживання спадкодавця невідоме, місцем відкриття спадщини є місцезнаходження нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна - місцезнаходження основної частини рухомого майна. 3. Якщо спадкодавець мав останнє місце проживання на території іноземної держави, місце відкриття спадщини	Стаття 1221. Місце відкриття спадщини 1. Місцем відкриття спадщини є останнє місце проживання спадкодавця. 2. Якщо місце проживання спадкодавця невідоме, місцем відкриття спадщини є місцезнаходження нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна - місцезнаходження основної частини рухомого майна.

визначається відповідно до <u>Закону України</u> "Про міжнародне приватне право".	3. Якщо спадкодавець мав останнє місце проживання на території іноземної держави, місце відкриття спадщини визначається відповідно до положень книги 8 цього Кодексу
Стаття 1222. Спадкоємці 1. Спадкоємцями за заповітом і за законом можуть бути фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини, а також особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народжені живими після відкриття спадщини. 2. Спадкоємцями за заповітом можуть бути юридичні особи та інші учасники цивільних відносин (<u>стаття 2</u> цього Кодексу).	Стаття 1222. Спадкоємці 1. Спадкоємцями за заповітом і за законом можуть бути фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини, а також особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народжені живими після відкриття спадщини. 2. Спадкоємцями за заповітом можуть бути юридичні особи та інші учасники цивільних відносин (<u>стаття 2</u> цього Кодексу). 3. Спадкоємцем за заповітом може бути особа, зачата протягом шести місяців з часу відкриття спадщини внаслідок застосування допоміжних репродуктивних технологій з репродуктивного біологічного матеріалу заповідача, і народжена живою після відкриття спадщини.
Стаття 1223. Право на спадкування 1. Право на спадкування мають особи, визначені у заповіті. 2. У разі відсутності заповіту, визнання його недійсним, неприйняття спадщини або відмови від її прийняття спадкоємцями за заповітом, а також у разі неохоплення заповітом усієї спадщини право на спадкування за законом одержують особи, визначені у <u>статтях 1261-1265</u> цього Кодексу. 3. Право на спадкування виникає у день відкриття спадщини.	Стаття 1223. Право на спадкування 1. Право на спадкування мають особи, визначені у заповіті. 2. У разі відсутності заповіту, визнання його недійсним, неприйняття спадщини або відмови від її прийняття спадкоємцями за заповітом, а також у разі неохоплення заповітом усієї спадщини право на спадкування за законом одержують особи, визначені у <u>статтях 1261-1265-1</u> цього Кодексу.
Стаття 1224. Усунення від права на спадкування 1. Не мають права на спадкування особи, які умисно позбавили життя спадкодавця чи будь-кого з можливих спадкоємців або вчинили замах на їхнє життя.	Стаття 1224. Усунення від права на спадкування 1. Не мають права на спадкування особи, які вчинили умисне вбивство спадкодавця чи будь-кого з можливих спадкоємців, заподіяли їм тяжкі тілесні ушкодження, внаслідок яких сталася

Положення абзацу першого цієї частини не застосовується до особи, яка вчинила такий замах, якщо спадкодавець, знаючи про це, все ж призначив її своїм спадкоємцем за заповітом.

2. Не мають права на спадкування особи, які умисно перешкоджали спадкодавцеві скласти заповіт, внести до нього зміни або скасувати заповіт і цим сприяли виникненню права на спадкування у них самих чи в інших осіб або сприяли збільшенню їхньої частки у спадщині.

3. Не мають права на спадкування за законом батьки після дитини, щодо якої вони були позбавлені батьківських прав і їхні права не були поновлені на час відкриття спадщини.

Не мають права на спадкування за законом батьки (усиновлювачі) та повнолітні діти (усиновлені), а також інші особи, які ухилялися від виконання обов'язку щодо утримання спадкодавця, якщо ця обставина встановлена судом.

4. Не мають права на спадкування за законом одна після одної особи, шлюб між якими є недійсним або визнаний таким за рішенням суду.

Якщо шлюб визнаний недійсним після смерті одного з подружжя, то за другим із подружжя, який його пережив і не знав та не міг знати про перешкоди до реєстрації шлюбу, суд може визнати право на спадкування частки того з подружжя, хто помер, у майні, яке було набуто ними за час цього шлюбу.

5. За рішенням суду особа може бути усунена від права на спадкування за законом, якщо буде встановлено, що вона ухилялася від надання допомоги спадкодавцеві, який через похилий вік, тяжку хворобу або каліцтво був у безпорадному стані.

6. Положення цієї статті поширюються на всіх спадкоємців, у тому числі й на тих, хто має право на обов'язкову частку у спадщині, а також на осіб, на користь яких зроблено заповідальний відказ.

смерть спадкодавця, або вчинили замах на їхнє життя.

Положення абзацу першого цієї частини не застосовується до особи, яка вчинила такий замах, якщо спадкодавець, знаючи про це, все ж призначив її своїм спадкоємцем за заповітом.

2. Не мають права на спадкування особи, які умисно перешкоджали спадкодавцеві скласти заповіт, внести до нього зміни або скасувати заповіт і цим сприяли виникненню права на спадкування у них самих чи в інших осіб або сприяли збільшенню їхньої частки у спадщині.

3. Не мають права на спадкування за законом батьки після дитини, щодо якої вони були позбавлені батьківських прав і їхні права не були поновлені на час відкриття спадщини.

Не мають права на спадкування за законом батьки (усиновлювачі) та повнолітні діти (усиновлені), а також інші особи, які ухилялися від виконання обов'язку щодо утримання спадкодавця, якщо ця обставина встановлена судом.

4. Не мають права на спадкування за законом одна після одної особи, шлюб між якими є недійсним або визнаний таким за рішенням суду.

Якщо шлюб визнаний недійсним після смерті одного з подружжя, то за другим із подружжя, який його пережив і не знав та не міг знати про перешкоди до реєстрації шлюбу, суд може визнати право на спадкування частки того з подружжя, хто помер, у майні, яке було набуто ними за час цього шлюбу.

5. За рішенням суду особа може бути усунена від права на спадкування за законом, якщо буде встановлено, що вона ухилялася від надання допомоги спадкодавцеві, який через похилий вік, тяжку хворобу або каліцтво був у безпорадному стані.

6. Положення цієї статті поширюються на всіх спадкоємців, у тому числі й на тих, хто має право на обов'язкову частку у спадщині, а також на осіб, на користь яких зроблено заповідальний відказ.

Стаття 1225. Спадкування права на земельну ділянку 1. Право власності на земельну ділянку переходить до спадкоємців на загальних підставах, із збереженням її цільового призначення. 2. До спадкоємців житлового будинку, інших будівель та споруд, об'єкта незавершеного будівництва, щодо якого зареєстровано право власності/спеціальне майнове право, переходить право власності або право користування земельною ділянкою, на якій вони розміщені. 3. До спадкоємців житлового будинку, інших будівель та споруд, об'єкта незавершеного будівництва, щодо якого зареєстровано право власності/спеціальне майнове право, переходить право власності або право користування земельною ділянкою, яка необхідна для їх обслуговування, якщо інший її розмір не визначений заповітом.	Стаття 1225. Спадкування права на земельну ділянку 1. Право власності на земельну ділянку переходить до спадкоємців на загальних підставах, із збереженням її цільового призначення. 2. До спадкоємців житлового будинку, інших будівель та споруд, об'єкта незавершеного будівництва, щодо якого зареєстровано право власності/спеціальне майнове право, переходить право власності або право користування земельною ділянкою, на якій вони розміщені. 3. До спадкоємців житлового будинку, інших будівель та споруд, об'єкта незавершеного будівництва, щодо якого зареєстровано право власності/спеціальне майнове право, переходить право власності або право користування земельною ділянкою, яка необхідна для їх обслуговування, якщо інший її розмір не визначений заповітом.
Стаття 1226. Спадкування частки у праві спільної сумісної власності 1. Частка у праві спільної сумісної власності спадкується на загальних підставах. 2. Суб'єкт права спільної сумісної власності має право заповідати свою частку у праві спільної сумісної власності до її визначення та виділу в натурі.	Стаття 1226. Спадкування частки у праві спільної сумісної власності 1. Частка у праві спільної сумісної власності спадкується на загальних підставах. У разі смерті одного із суб'єктів права спільної сумісної власності, вважається, що частки кожного із співвласників у праві спільної сумісної власності є рівними, якщо інше не було встановлено домовленістю між ними, законом або рішенням суду. 2. Суб'єкт права спільної сумісної власності має право заповідати свою частку у праві спільної сумісної власності до її визначення та виділу в натурі.
Стаття 1227. Право на одержання сум заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві	Стаття 1227. Право на одержання сум заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві

1. Суми заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, допомог у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, відшкодувань у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві, але не були ним одержані за життя, передаються членам його сім'ї, а у разі їх відсутності - входять до складу спадщини.	1. Суми заробітної плати, пенсії, стипендії, аліментів, допомог у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, відшкодувань у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві, але не були ним одержані за життя, одноразова грошова допомога, яка була призначена (нарахована) спадкодавцеві, але не була ним одержана за життя, право на репарації, - входять до складу спадщини.
Стаття 1228. Спадкування права на вклад у банку (фінансовій установі) 1. Вкладник має право розпорядитися правом на вклад у банку (фінансовій установі) на випадок своєї смерті, склавши заповіт або зробивши відповідне розпорядження банку (фінансовій установі). 2. Право на вклад входить до складу спадщини незалежно від способу розпорядження ним. 3. Заповіт, складений після того, як було зроблене розпорядження банку (фінансовій установі), повністю або частково скасовує його, якщо у заповіті змінено особу, до якої має перейти право на вклад, або якщо заповіт стосується усього майна спадкодавця.	Стаття 1228. Спадкування права на вклад у банку (фінансовій установі) 1. Вкладник має право розпорядитися правом на вклад у банку (фінансовій установі) на випадок своєї смерті, склавши заповіт. 2. Право на вклад входить до складу спадщини незалежно від способу розпорядження ним. 3. Заповіт, складений після того, як було зроблене розпорядження банку (фінансовій установі), повністю або частково скасовує його, якщо у заповіті змінено особу, до якої має перейти право на вклад, або якщо заповіт стосується усього майна спадкодавця.
Стаття 1229. Спадкування права на одержання страхових виплат (відшкодування) 1. Страхові виплати (відшкодування) спадкуються на загальних підставах. 2. Якщо страхувальник у договорі страхування призначив особу, до якої має перейти право на одержання страхової виплати у разі його смерті, це право не входить до складу спадщини.	Без змін
Стаття 1230. Спадкування права на відшкодування збитків, моральної шкоди, сплату неустойки, отримання компенсації 1. До спадкоємця переходить право на відшкодування збитків, завданих спадкодавцеві у договірних зобов'язаннях, або право на	Без змін

відшкодування збитків, що належало спадкодавцеві відповідно до закону. 2. До спадкоємця переходить право на стягнення неустойки (штрафу, пені) у зв'язку з невиконанням боржником спадкодавця своїх договірних обов'язків, яка була присуджена судом спадкодавцеві за його життя. 3. До спадкоємця переходить право на відшкодування моральної шкоди, яке було присуджено судом спадкодавцеві за його життя. 4. До спадкоємця переходить право на отримання компенсації, яку відповідно до закону міг би отримати спадкодавець за його життя.	
Стаття відсутня	Стаття 1230¹. Спадкування прав на цифрову річ 1. До складу спадщини входять права на цифрові речі, які належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини, якщо інше не передбачено законом або умовами використання таких речей.
Стаття 1231. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем 1. До спадкоємця переходить обов'язок відшкодувати майнову шкоду (збитки), яка була завдана спадкодавцем. 2. До спадкоємця переходить обов'язок відшкодування моральної шкоди, завданої спадкодавцем, яке було присуджено судом зі спадкодавця за його життя. 3. До спадкоємця переходить обов'язок сплатити неустойку (штраф, пеню), яка була присуджена судом кредиторів із спадкодавця за життя спадкодавця. 4. Майнова та моральна шкода, яка була завдана спадкодавцем, відшкодовується спадкоємцями у межах вартості рухомого чи нерухомого майна, яке було одержане ними у спадщину.	Без змін

5. За позовом спадкоємця суд може зменшити розмір неустойки (штрафу, пені), розмір відшкодування майнової шкоди (збитків) та моральної шкоди, якщо вони є непропорційно великими порівняно з вартістю рухомого чи нерухомого майна, яке було одержане ним у спадщину.	
Стаття 1232. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця 1. Спадкоємці зобов'язані відшкодувати розумні витрати, які були зроблені одним із них або іншою особою на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця. 2. Витрати на утримання, догляд, лікування спадкодавця можуть бути стягнені не більш як за три роки до його смерті.	Без змін
Стаття 1232¹. Спадкування прав та обов'язків за договором оренди житла з викупом, договором купівлі-продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості (перший продаж), договором про участь у фонді фінансування будівництва 1. До спадкоємців переходять усі права та обов'язки за договором оренди житла з викупом, договором купівлі-продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості (перший продаж), договором про участь у фонді фінансування будівництва, які мав спадкодавець. 2. Відмова спадкоємців від договору оренди житла з викупом, договору купівлі-продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості (перший продаж), договору про участь у фонді фінансування будівництва здійснюється у порядку, встановленому <u>статтею 1273</u> цього Кодексу. 3. Дострокове припинення договору оренди житла з викупом, договору купівлі-продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості (перший продаж), договору про участь у фонді фінансування будівництва за	Без змін

ініціативою спадкоємців здійснюється у порядку, визначеному законом. 4. Спадкування прав та обов'язків за договором купівлі-продажу неподільного об'єкта незавершеного будівництва/майбутнього об'єкта нерухомості (перший продаж), договору про участь у фонді фінансування будівництва є підставою для державної реєстрації за спадкоємцем спеціального майнового права на неподільний об'єкт незавершеного будівництва/майбутній об'єкт нерухомості та/або обтяження речових прав на такий об'єкт. 5. Положення цієї статті поширюються також на договори щодо інвестування та/або фінансування будівництва об'єктів нерухомого майна, право на виконання будівельних робіт стосовно яких отримано до набрання чинності <u>Законом України "Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому"</u>.	
Глава 85 СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ	Глава 85 СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ
Стаття 1233. Поняття заповіту 1. Заповітом є особисте розпорядження фізичної особи на випадок своєї смерті.	Без змін
Стаття 1234. Право на заповіт 1. Право на заповіт має фізична особа з повною цивільною дієздатністю. 2. Право на заповіт здійснюється особисто. Вчинення заповіту через представника не допускається.	Без змін
Стаття 1235. Право заповідача на призначення спадкоємців 1. Заповідач може призначити своїми спадкоємцями одну або кілька фізичних осіб, незалежно від наявності у нього з цими	Стаття 1235. Право заповідача на призначення спадкоємців 1. Заповідач може призначити своїми спадкоємцями одну або кілька фізичних осіб, незалежно від наявності у нього з цими особами

особами сімейних, родинних відносин, а також інших учасників цивільних відносин. 2. Заповідач може без зазначення причин позбавити права на спадкування будь-яку особу з числа спадкоємців за законом. У цьому разі ця особа не може одержати право на спадкування. 3. Заповідач не може позбавити права на спадкування осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині. Чинність заповіту щодо осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині, встановлюється на час відкриття спадщини. 4. У разі смерті особи, яка була позбавлена права на спадкування, до смерті заповідача, позбавлення її права на спадкування втрачає чинність. Діти (внуки) цієї особи мають право на спадкування на загальних підставах.	сімейних, родинних відносин, а також інших учасників цивільних відносин. Завповідач може призначити своїм спадкоємцем особу, зачатую за життя та народжену живою після його смерті. Завповідач може призначити своїм спадкоємцем особу, зачатую протягом шести місяців з часу відкриття спадщини внаслідок застосування допоміжних репродуктивних технологій з репродуктивного біологічного матеріалу заповідача та народжену живою після його смерті. 2. Заповідач може без зазначення причин позбавити права на спадкування будь-яку особу з числа спадкоємців за законом. У цьому разі ця особа не може одержати право на спадкування. 3. Заповідач не може позбавити права на спадкування осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині. Чинність заповіту щодо осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині, встановлюється на час відкриття спадщини. 4. У разі смерті особи, яка була позбавлена права на спадкування, до смерті заповідача, позбавлення її права на спадкування втрачає чинність. Діти (онуки) цієї особи мають право на спадкування на загальних підставах.
Стаття 1236. Право заповідача на визначення обсягу спадщини, що має спадкуватися за заповітом 1. Заповідач має право охопити заповітом права та обов'язки, які йому належать на момент складення заповіту, а також ті права та обов'язки, які можуть йому належати у майбутньому. 2. Заповідач має право скласти заповіт щодо усієї спадщини або її частини. 3. Якщо заповідач розподілив між спадкоємцями у заповіті лише свої права, до спадкоємців, яких він призначив, переходить та частина його обов'язків, що є пропорційною до одержаних ними прав.	Без змін

4. Чинність заповіту щодо складу спадщини встановлюється на момент відкриття спадщини.	
Стаття 1237. Право заповідача на заповідальний відказ 1. Заповідач має право зробити у заповіті заповідальний відказ. 2. Відказоодержувачами можуть бути особи, які входять, а також ті, які не входять до числа спадкоємців за законом.	Без змін
Стаття 1238. Предмет заповідального відказу 1. Предметом заповідального відказу може бути передання відказоодержувачеві у власність або за іншим речовим правом майнового права або речі, що входить або не входить до складу спадщини. 2. На спадкоємця, до якого переходить житловий будинок, квартира або інше рухоме або нерухоме майно, заповідач має право покласти обов'язок надати іншій особі право користування ними. Право користування житловим будинком, квартирою або іншим рухомим або нерухомим майном зберігає чинність у разі наступної зміни їх власника. Право користування житловим будинком, квартирою або іншим рухомим або нерухомим майном, одержане за заповідальним відказом, є таким, що не відчужується, не передається та не переходить до спадкоємців відказоодержувача. Право користування житловим будинком, квартирою або іншою будівлею, надане відказоодержувачеві, не є підставою для проживання у них членів його сім'ї, якщо у заповіті не зазначено інше. 3. Спадкоємець, на якого заповідачем покладено заповідальний відказ, зобов'язаний виконати його лише у межах реальної вартості майна, яке перейшло до нього, з вирахуванням частки боргів спадкодавця, що припадають на це майно.	Без змін

4. Відказоодержувач має право вимоги до спадкоємця з часу відкриття спадщини.	
Стаття 1239. Втрата чинності заповідальним відказом 1. Заповідальний відказ втрачає чинність у разі смерті відказоодержувача, що сталася до відкриття спадщини.	Без змін
Стаття 1240. Право заповідача на покладення на спадкоємця інших обов'язків 1. Заповідач може зобов'язати спадкоємця до вчинення певних дій немайнового характеру, зокрема щодо розпорядження особистими паперами, визначення місця і форми здійснення ритуалу поховання. 2. Заповідач може зобов'язати спадкоємця до вчинення певних дій, спрямованих на досягнення суспільно корисної мети.	Стаття 1240. Право заповідача на покладення на спадкоємця інших обов'язків 1. Заповідач може зобов'язати спадкоємця до вчинення певних дій немайнового характеру, зокрема щодо розпорядження особистими паперами, визначення місця і форми здійснення ритуалу поховання. 2. Заповідач може зобов'язати спадкоємця до вчинення певних дій, спрямованих на досягнення суспільно корисної мети (заповідальне покладення). 3. Заповідач може визначити в заповіті особу опікуна (піклувальника) для своєї малолітньої, недієздатної (неповнолітньої, обмеженої у цивільній дієздатності) дитини, батька, матері у разі визнання їх недієздатними або обмеження їх цивільної дієздатності. 4. Заповідач може зобов'язати спадкоємця до вчинення дій, спрямованих на утримання та догляд за належною (належними) заповідачеві твариною (тваринами).
Стаття відсутня	Стаття 1240¹. Право заповідача на розпорядження своїм репродуктивним біологічним матеріалом. 1. Заповідач, який перебуває в шлюбі, має право на випадок своєї смерті в окремому заповіті розпорядитися своїм репродуктивним біологічним матеріалом, який зберігається відповідно до законодавства, шляхом надання тому з подружжя, який його пережив, права на використання його репродуктивного біологічного матеріалу для подальшого проведення запліднення із застосуванням допоміжних репродуктивних технологій, у тому числі за допомогою

	замінного материнства, а також визначити випадки його знищення. Заповідач, який не перебуває у шлюбі, має право на випадок своєї смерті в окремому заповіті розпорядитися своїм репродуктивним біологічним матеріалом, який зберігається відповідно до законодавства, шляхом надання права на використання його репродуктивного біологічного матеріалу для подальшого проведення запліднення із використанням допоміжних репродуктивних технологій, у тому числі за допомогою замінного материнства, особі іншої статі, яка проживала з ним однією сім'єю, але не перебувала у будь-якому іншому шлюбі, а також визначити випадки його знищення. 2. Репродуктивний біологічний матеріал особи, який зберігається відповідно до законодавства, не включається до складу спадщини.
Стаття 1241. Право на обов'язкову частку у спадщині 1. Малолітні, неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти спадкодавця, непрацездатна вдова (вдівець) та непрацездатні батьки спадкують, незалежно від змісту заповіту, половину частки, яка належала б кожному з них у разі спадкування за законом (обов'язкова частка). Розмір обов'язкової частки у спадщині може бути зменшений судом з урахуванням відносин між цими спадкоємцями та спадкодавцем, а також інших обставин, які мають істотне значення. 2. До обов'язкової частки у спадщині зараховується вартість речей звичайної домашньої обстановки та вжитку, вартість заповідального відказу, встановленого на користь особи, яка має право на обов'язкову частку, а також вартість інших речей та майнових прав, які перейшли до неї як до спадкоємця. 3. Будь-які обмеження та обтяження, встановлені у заповіті для спадкоємця, який має право на обов'язкову частку у	Стаття 1241. Право на обов'язкову частку у спадщині 1. Малолітні, неповнолітні діти спадкодавця спадкують, незалежно від змісту заповіту та подання ними заяви про прийняття спадщини половину частки, яка належала б кожному з них у разі спадкування за законом (обов'язкова частка). Повнолітні непрацездатні діти спадкодавця, непрацездатна вдова (вдівець) та непрацездатні батьки спадкують, незалежно від змісту заповіту, половину частки, яка належала б кожному з них у разі спадкування за законом (обов'язкова частка), за умови подання ними заяви про прийняття спадщини. Розмір обов'язкової частки у спадщині може бути зменшений судом з урахуванням відносин між цими спадкоємцями та спадкодавцем, а також інших обставин, які мають істотне значення. 2. До обов'язкової частки у спадщині зараховується вартість речей звичайної домашньої обстановки та вжитку, вартість заповідального відказу, встановленого на користь особи, яка має

спадщині, дійсні лише щодо тієї частини спадщини, яка перевищує його обов'язкову частку. <i>{Стаття 1241 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2146-IV від 03.11.2004}</i>	право на обов'язкову частку, а також вартість інших речей та майнових прав, які перейшли до неї як до спадкоємця. 3. Будь-які обмеження та обтяження, встановлені у заповіті для спадкоємця, який має право на обов'язкову частку у спадщині, дійсні лише щодо тієї частини спадщини, яка перевищує його обов'язкову частку. 4. Обов'язкова частка у спадщині виділяється із незаповіданого майна. Якщо частки незаповіданого майна недостатньо, обов'язкова частка виділяється із заповіданого майна.
Стаття 1242. Заповіт з умовою 1. Заповідач може обумовити виникнення права на спадкування у особи, яка призначена у заповіті, наявністю певної умови, як пов'язаної, так і не пов'язаної з її поведінкою (наявність інших спадкоємців, проживання у певному місці, народження дитини, здобуття освіти тощо). Умова, визначена у заповіті, має існувати на час відкриття спадщини. 2. Умова, визначена у заповіті, є нікчемною, якщо вона суперечить закону або моральним засадам суспільства. 3. Особа, призначена у заповіті, не має права вимагати визнання умови недійсною на тій підставі, що вона не знала про неї, або якщо настання умови від неї не залежало.	Стаття 1242. Заповіт з умовою 1. Заповідач може обумовити виникнення права на спадкування у особи, яка призначена у заповіті, наявністю певної умови, як пов'язаної, так і не пов'язаної з її поведінкою (наявність інших спадкоємців, проживання у певному місці, народження дитини, здобуття освіти тощо). Умова, визначена в заповіті, має існувати на час відкриття спадщини або настати протягом строку, встановленого для її прийняття. 2. Умова, визначена у заповіті, є нікчемною, якщо вона суперечить закону або моральним засадам суспільства. 3. Особа, призначена у заповіті, не має права вимагати визнання умови недійсною на тій підставі, що вона не знала про неї, або якщо настання умови від неї не залежало. 4. Відсутність умови, визначеної в заповіті, позбавляє спадкоємця, стосовно якого така умова встановлена, права спадкування за заповітом або за законом на визначене таким заповітом майно.
Стаття 1243. Заповіт подружжя	Стаття 1243. Заповіт подружжя

1. Подружжя має право скласти спільний заповіт щодо майна, яке належить йому на праві спільної сумісної власності. 2. У разі складення спільного заповіту частка у праві спільної сумісної власності після смерті одного з подружжя переходить до другого з подружжя, який його пережив. У разі смерті останнього право на спадкування мають особи, визначені подружжям у заповіті. 3. За життя дружини та чоловіка кожен з них має право відмовитися від спільного заповіту. Така відмова підлягає нотаріальному посвідченню. 4. У разі смерті одного з подружжя нотаріус накладає заборону відчуження майна, зазначеного у заповіті подружжя.	1. Подружжя має право скласти спільний заповіт щодо майна, яке належить йому на праві спільної сумісної власності. 2. У разі складення спільного заповіту частка у праві спільної сумісної власності після смерті одного з подружжя переходить до другого з подружжя, який його пережив. У разі смерті останнього право на спадкування мають особи, визначені подружжям у заповіті. 3. За життя дружини та чоловіка кожен з них має право відмовитися від спільного заповіту. Така відмова підлягає нотаріальному посвідченню. 4. У разі смерті одного з подружжя нотаріус видає свідоцтво про право на спадщину другому з подружжя, який його пережив, та накладає заборону відчуження майна, зазначеного у заповіті подружжя.
Стаття відсутня	Стаття 1243-1. Заповіт про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом 1. Заповідач має право скласти заповіт про розпорядження своїм репродуктивним біологічним матеріалом, що зберігається відповідно до законодавства, у якому: 1) визначити особу, яка має право використати такий репродуктивний біологічний матеріал для зачаття дитини із застосуванням допоміжних репродуктивних технологій, у тому числі за допомогою замінного материнства, відповідно до статті 1240¹ цього Кодексу, умови, а також випадки, за яких таке право припиняється; 2) заборонити будь-яке використання свого репродуктивного біологічного матеріалу та визначити випадки, коли такий репродуктивний біологічний матеріал підлягає знищенню. 2. Заповіт про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом не може бути секретним. Нотаріус при посвідченні такого заповіту перевіряє родинні або інші стосунки осіб, які визначені у статті 1240¹ цього Кодексу, в тому числі з

	використанням відомостей Державного реєстру актів цивільного стану громадян. 3. Заповіт про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом посвідчується виключно нотаріусом у порядку, визначеному цим Кодексом з урахуванням особливостей, встановлених цією статтею та статтею 1240¹ цього Кодексу, підлягає реєстрації у Спадковому реєстрі в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України з відміткою про вид заповіту. 4. Скасування заповіту про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом проводиться шляхом складання нового заповіту про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом. Заповіт про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом не може бути скасовано заповітом про інші розпорядження. 5. Заповіт про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом, який було складено пізніше, скасовує попередній заповіт такого виду повністю або у тій частині, в якій він йому суперечить. Кожний новий заповіт про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом скасовує попередній заповіт такого виду повністю або у тій частині, в якій він йому суперечить, і не відновлює заповіту про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом, який заповідач склав перед ним. Якщо новий заповіт про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом, складений заповідачем, був визнаний недійсним, чинність попереднього заповіту не відновлюється, крім випадків, встановлених статтями 225 і 231 цього Кодексу. 5. Інформація про складання заповіту про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом, його скасування підлягає передачі заповідачем до закладу, який здійснює зберігання такого матеріалу, у десятиденний строк з моменту його нотаріального посвідчення у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
--	--

Стаття 1244. Підпризначення спадкоємця 1. Заповідач має право призначити іншого спадкоємця на випадок, якщо спадкоємець, зазначений у заповіті, помре до відкриття спадщини, не прийме її або відмовиться від її прийняття чи буде усунений від права на спадкування, а також у разі відсутності умов, визначених у заповіті (<u>стаття 1242</u> цього Кодексу). 2. Підпризначеним спадкоємцем може бути будь-яка особа, визначена у <u>статті 1222</u> цього Кодексу.	Без змін
Стаття 1245. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом 1. Частина спадщини, що не охоплена заповітом, спадкується спадкоємцями за законом на загальних підставах. До числа цих спадкоємців входять також спадкоємці за законом, яким інша частина спадщини була передана за заповітом.	Без змін
Стаття 1246. Встановлення сервітуту у заповіті 1. Спадкодавець має право встановити у заповіті сервітут щодо земельної ділянки, інших природних ресурсів або іншого нерухомого майна для задоволення потреб інших осіб.	Без змін
Стаття 1247. Загальні вимоги до форми заповіту 1. Заповіт складається у письмовій формі, із зазначенням місця та часу його складення. 2. Заповіт має бути особисто підписаний заповідачем. Якщо особа не може особисто підписати заповіт, він підписується відповідно до <u>частини четвертої статті 207</u> цього Кодексу. 3. Заповіт має бути посвідчений нотаріусом або іншими посадовими, службовими особами, визначеними у <u>статтях 1251-1252</u> цього Кодексу.	Стаття 1247. Загальні вимоги до форми заповіту 1. Заповіт складається у письмовій формі, із зазначенням місця та часу його складення. 2. Заповіт має бути особисто підписаний заповідачем. Якщо особа не може особисто підписати заповіт, він підписується відповідно до <u>частини четвертої статті 207</u> цього Кодексу. 3. Заповіт має бути посвідчений нотаріусом або іншими посадовими, службовими особами, визначеними у <u>статтях 1251-1252</u> цього Кодексу.

4. Заповіти, посвідчені особами, зазначеними у частині третій цієї статті, підлягають державній реєстрації у Спадковому реєстрі в <u>порядку</u>, затвердженому Кабінетом Міністрів України.	4. Заповіти, посвідчені особами, зазначеними у частині третій цієї статті, підлягають державній реєстрації у Спадковому реєстрі в <u>порядку</u>, затвердженому Кабінетом Міністрів України.
Стаття 1248. Посвідчення заповіту нотаріусом 1. Нотаріус посвідчує заповіт, який написаний заповідачем власноручно або за допомогою загальноприйнятих технічних засобів. 2. Нотаріус може на прохання особи записати заповіт з її слів власноручно або за допомогою загальноприйнятих технічних засобів. У цьому разі заповіт має бути вголос прочитаний заповідачем і підписаний ним. Якщо заповідач через фізичні вади не може сам прочитати заповіт, посвідчення заповіту має відбуватися при свідках (<u>стаття 1253</u> цього Кодексу).	Без змін
Стаття 1249. Посвідчення нотаріусом секретних заповітів 1. Секретним є заповіт, який посвідчується нотаріусом без ознайомлення з його змістом. 2. Особа, яка склала секретний заповіт, подає його в заклеєному конверті нотаріусові. На конверті має бути підпис заповідача. Нотаріус ставить на конверті свій посвідчувальний напис, скріплює печаткою і в присутності заповідача поміщає його в інший конверт та опечатує.	Без змін
Стаття 1250. Оголошення нотаріусом секретного заповіту 1. Одержавши інформацію про відкриття спадщини, нотаріус призначає день оголошення змісту заповіту. Про день оголошення заповіту він повідомляє членів сім'ї та родичів спадкодавця, якщо	Без змін

їхнє місце проживання йому відоме, або робить про це повідомлення в друкованих медіа. 2. У присутності заінтересованих осіб та двох свідків нотаріус відкриває конверт, у якому зберігався заповіт, та оголошує його зміст. 3. Про оголошення заповіту складається протокол, який підписують нотаріус та свідки. У протоколі записується весь зміст заповіту.	
Стаття 1251. Посвідчення заповіту посадовою особою органу місцевого самоврядування 1. Якщо у населеному пункті немає нотаріуса, заповіт, крім секретного, може бути посвідчений уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування.	Без змін
Стаття 1252. Посвідчення заповіту іншою посадовою, службовою особою 1. Заповіт особи, яка перебуває на лікуванні у лікарні, госпіталі, іншому стаціонарному закладі охорони здоров'я, а також особи, яка проживає в будинку для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, може бути посвідчений головним лікарем, його заступником з медичної частини або черговим лікарем цієї лікарні, госпіталю, іншого стаціонарного закладу охорони здоров'я, а також начальником госпіталю, директором або головним лікарем будинку для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю. 2. Заповіт особи, яка перебуває під час плавання на морському, річковому судні, що ходить під прапором України, може бути посвідчений капітаном цього судна. 3. Заповіт особи, яка перебуває у пошуковій або іншій експедиції, може бути посвідчений начальником цієї експедиції. 4. Заповіт військовослужбовця, а в пунктах дислокації військових частин, з'єднань, установ, військово-навчальних закладів, де немає нотаріуса чи органу, що вчиняє нотаріальні дії,	Без змін

також заповіт працівника, члена його сім'ї і члена сім'ї військовослужбовця може бути посвідчений командиром (начальником) цих частини, з'єднання, установи або закладу. 5. Заповіт особи, яка тримається в установі виконання покарань, може бути посвідчений начальником такої установи. 6. Заповіт особи, яка тримається у слідчому ізоляторі, може бути посвідчений начальником слідчого ізолятора. 7. Заповіти осіб, зазначених у частинах першій - шостій цієї статті, посвідчуються при свідках. 8. До заповітів, посвідчених посадовими, службовими особами, застосовуються положення <u>статті 1247</u> цього Кодексу. 9. Заповіти, посвідчені посадовими, службовими особами, визначеними у частинах першій - шостій цієї статті, прирівнюються до заповітів, посвідчених нотаріусами.	
Стаття 1253. Посвідчення заповіту при свідках 1. На бажання заповідача його заповіт може бути посвідчений при свідках. 2. У випадках, встановлених <u>абзацом третім частини другої статті 1248</u> і статтею 1252 цього Кодексу, присутність не менш як двох свідків при посвідченні заповіту є обов'язковою. 3. Свідками можуть бути лише особи з повною цивільною дієздатністю. 4. Свідками не можуть бути: 1) нотаріус або інша посадова, службова особа, яка посвідчує заповіт; 2) спадкоємці за заповітом; 3) члени сім'ї та близькі родичі спадкоємців за заповітом; 4) особи, які не можуть прочитати або підписати заповіт.	Без змін

5. Свідки, при яких посвідчено заповіт, зачитують його вголос та ставлять свої підписи на ньому. 6. У текст заповіту заносяться відомості про особу свідків.	
Стаття 1254. Право заповідача на скасування та зміну заповіту 1. Заповідач має право у будь-який час скасувати заповіт. 2. Заповідач має право у будь-який час скласти новий заповіт. Заповіт, який було складено пізніше, скасовує попередній заповіт повністю або у тій частині, в якій він йому суперечить. 3. Кожний новий заповіт скасовує попередній і не відновлює заповіту, який заповідач склав перед ним. 4. Якщо новий заповіт, складений заповідачем, був визнаний недійсним, чинність попереднього заповіту не відновлюється, крім випадків, встановлених <u>статтями 225 і 231</u> цього Кодексу. 5. Заповідач має право у будь-який час внести до заповіту зміни. 6. Скасування заповіту, внесення до нього змін провадяться заповідачем особисто. 7. Скасування заповіту, внесення до нього змін провадяться у порядку, встановленому цим Кодексом для посвідчення заповіту і підлягають державній реєстрації у Спадковому реєстрі в <u>порядку</u>, затвердженому Кабінетом Міністрів України.	Стаття 1254. Право заповідача на зміну або скасування заповіту 1. Заповідач має право у будь-який час змінити або скасувати заповіт шляхом складення нового заповіту. 2. Заповідач має право у будь-який час скласти новий заповіт. Заповіт, який було складено пізніше, скасовує попередній заповіт повністю або у тій частині, в якій він йому суперечить. 3. Кожний новий заповіт скасовує попередній повністю або у тій частині, в якій він йому суперечить, і не відновлює заповіту, який заповідач склав перед ним. 4. Якщо новий заповіт, складений заповідачем, був визнаний недійсним, чинність попереднього заповіту не відновлюється, крім випадків, встановлених статтями 225 і 231 цього Кодексу. 5. Зміна або скасування заповіту вчиняються заповідачем особисто. 6. Зміна або скасування заповіту провадяться у порядку, встановленому цим Кодексом для посвідчення заповіту і підлягають державній реєстрації у Спадковому реєстрі в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України. 7. До скасування заповіту про розпорядження репродуктивним біологічним матеріалом застосовуються положення цієї статті з урахуванням особливостей, встановлених статтею 1243¹ цього Кодексу. 8. Відмова від права на скасування чи зміну заповіту є недійсною.

Стаття 1255. Таємниця заповіту 1. Нотаріус, інша посадова, службова особа, яка посвідчує заповіт, свідки, а також фізична особа, яка підписує заповіт замість заповідача, не мають права до відкриття спадщини розголошувати відомості щодо факту складення заповіту, його змісту, скасування або зміни заповіту.	Без змін
Стаття 1256. Тлумачення заповіту 1. Тлумачення заповіту може бути здійснене після відкриття спадщини самими спадкоємцями. 2. У разі спору між спадкоємцями тлумачення заповіту здійснюється судом відповідно до статті 213 цього Кодексу.	Стаття 1256. Тлумачення заповіту 1. Тлумачення заповіту може бути здійснене після відкриття спадщини самими спадкоємцями шляхом подання заяви, справжність підпису на якій засвідчується нотаріально. 2. У разі спору між спадкоємцями тлумачення заповіту здійснюється судом відповідно до частини третьої статті 213 цього Кодексу.
Стаття 1257. Недійсність заповіту 1. Заповіт, складений особою, яка не мала на це права, а також заповіт, складений з порушенням вимог щодо його форми та посвідчення, є нікчемним. 2. За позовом заінтересованої особи суд визнає заповіт недійсним, якщо буде встановлено, що волевиявлення заповідача не було вільним і не відповідало його волі. 3. Недійсність окремого розпорядження, що міститься у заповіті, не має наслідком недійсності іншої його частини. 4. У разі недійсності заповіту спадкоємець, який за цим заповітом був позбавлений права на спадкування, одержує право на спадкування за законом на загальних підставах.	Стаття 1257. Недійсність заповіту 1. Заповіт, складений особою, яка не мала на це права, а також заповіт, складений з порушенням вимог щодо його форми та посвідчення, є недійсним. 2. За позовом заінтересованої особи суд визнає заповіт недійсним, якщо буде встановлено, що волевиявлення заповідача не було вільним і не відповідало його волі. 3. Недійсність окремого розпорядження, що міститься у заповіті, не має наслідком недійсності іншої його частини. 4. У разі недійсності заповіту спадкоємець, який за цим заповітом був позбавлений права на спадкування, одержує право на спадкування за законом на загальних підставах.
Глава 86 СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ	Глава 86 СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ
Стаття 1258. Черговість спадкування за законом	Без змін

1. Спадкоємці за законом одержують право на спадкування по чергово. 2. Кожна наступна черга спадкоємців за законом одержує право на спадкування у разі відсутності спадкоємців попередньої черги, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини або відмови від її прийняття, крім випадків, встановлених <u>статтею 1259</u> цього Кодексу.	
Стаття 1259. Зміна черговості одержання права на спадкування 1. Черговість одержання спадкоємцями за законом права на спадкування може бути змінена нотаріально посвідченим договором заінтересованих спадкоємців, укладеним після відкриття спадщини. Цей договір не може порушити прав спадкоємця, який не бере у ньому участі, а також спадкоємця, який має право на обов'язкову частку у спадщині. 2. Фізична особа, яка є спадкоємцем за законом наступних черг, може за рішенням суду одержати право на спадкування разом із спадкоємцями тієї черги, яка має право на спадкування, за умови, що вона протягом тривалого часу опікувалася, матеріально забезпечувала, надавала іншу допомогу спадкодавцеві, який через похилий вік, тяжку хворобу або каліцтво був у безпорадному стані.	Без змін
Стаття 1260. Спадкування усиновленими та усиновлювачами 1. У разі спадкування за законом усиновлений та його нащадки, з одного боку, та усиновлювач і його родичі - з другого, прирівнюються до родичів за походженням. 2. Усиновлений та його нащадки не спадкують за законом після смерті батьків усиновленого, інших його родичів за походженням по висхідній лінії. Батьки усиновленого та інші його родичі за походженням по висхідній лінії не спадкують за законом після смерті усиновленого та його нащадків.	Без змін

3. Якщо за рішенням суду про усиновлення збережений правовий зв'язок між усиновленим та його бабою, дідом, братом та сестрою за походженням, то у разі смерті його баби, діда за походженням усиновлений має право на спадкування за правом представлення, а у разі смерті його брата, сестри за походженням - має право на спадкування як спадкоємець другої черги. У разі смерті усиновленого його баба, дід, брат, сестра за походженням, з якими був збережений правовий зв'язок, спадкують на загальних підставах.	
Стаття 1261. Перша черга спадкоємців за законом 1. У першу чергу право на спадкування за законом мають діти спадкодавця, у тому числі зачаті за життя спадкодавця та народжені після його смерті, той з подружжя, який його пережив, та батьки.	Без змін
Стаття 1262. Друга черга спадкоємців за законом 1. У другу чергу право на спадкування за законом мають рідні брати та сестри спадкодавця, його баба та дід як з боку батька, так і з боку матері.	Стаття 1262. Друга черга спадкоємців за законом 1. У другу чергу право на спадкування за законом мають онуки спадкодавця, батьки яких є живими на час відкриття спадщини.
Стаття 1263. Третя черга спадкоємців за законом 1. У третю чергу право на спадкування за законом мають рідні дядько та тітка спадкодавця.	Стаття 1263. Третя черга спадкоємців за законом У третю чергу право на спадкування за законом мають рідні брати та сестри спадкодавця, його баба та дід як з боку батька, так і з боку матері.
Стаття 1264. Четверта черга спадкоємців за законом 1. У четверту чергу право на спадкування за законом мають особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш як п'ять років до часу відкриття спадщини.	Стаття 1264. Четверта черга спадкоємців за законом 1. У четверту чергу право на спадкування за законом мають рідні дядько та тітка спадкодавця.
Стаття 1265. П'ята черга спадкоємців за законом 1. У п'яту чергу право на спадкування за законом мають інші родичі спадкодавця до шостого ступеня споріднення включно,	Стаття 1265. П'ята черга спадкоємців за законом

причому родичі ближчого ступеня споріднення усувають від права спадкування родичів подальшого ступеня споріднення. Ступінь споріднення визначається за числом народжень, що віддаляють родича від спадкодавця. Народження самого спадкодавця не входить до цього числа. 2. У п'яту чергу право на спадкування за законом одержують утриманці спадкодавця, які не були членами його сім'ї. Утриманцем вважається неповнолітня або непрацездатна особа, яка не була членом сім'ї спадкодавця, але не менш як п'ять років одержувала від нього матеріальну допомогу, що була для неї єдиним або основним джерелом засобів до існування.	1. У п'яту чергу право на спадкування за законом мають особи, які проживали зі спадкодавцем однією сім'єю не менш як п'ять років до часу відкриття спадщини.
Стаття відсутня	Стаття 1265-1. Шоста черга спадкоємців за законом 1. У шосту чергу право на спадкування за законом мають інші родичі спадкодавця до шостого ступеня споріднення включно, причому родичі ближчого ступеня споріднення усувають від права спадкування родичів подальшого ступеня споріднення. Ступінь споріднення визначається за числом народжень, що віддаляють родича від спадкодавця. Народження самого спадкодавця не входить до цього числа. 2. У шосту чергу право на спадкування за законом одержують утриманці спадкодавця, які не були членами його сім'ї. Утриманцем вважається неповнолітня або непрацездатна особа, яка не була членом сім'ї спадкодавця, але не менш як п'ять років одержувала від нього матеріальну допомогу, що була для неї єдиним або основним джерелом засобів до існування.
Стаття 1266. Спадкування за правом представлення	Стаття 1266. Спадкування за правом представлення

1. Внуки, правнуки спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові, бабі, дідові, якби вони були живими на час відкриття спадщини. 2. Прабаба, прадід спадкують ту частку спадщини, яка б належала за законом їхнім дітям (бабі, дідові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини. 3. Племінники спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові (сестрі, братові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини. 4. Двоюрідні брати та сестри спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові (тітці, дядькові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини. 5. Якщо спадкування за правом представлення здійснюється кількома особами, частка їхнього померлого родича ділиться між ними порівну. 6. При спадкуванні по прямій низхідній лінії право представлення діє без обмеження ступеня споріднення.	1. Онуки, правнуки спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові, бабі, дідові, якби вони були живими на час відкриття спадщини. 2. Прабаба, прадід спадкують ту частку спадщини, яка б належала за законом їхнім дітям (бабі, дідові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини. 3. Племінники спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові (сестрі, братові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини. 4. Двоюрідні брати та сестри спадкодавця спадкують ту частку спадщини, яка належала б за законом їхнім матері, батькові (тітці, дядькові спадкодавця), якби вони були живими на час відкриття спадщини. 5. Якщо спадкування за правом представлення здійснюється кількома особами, частка їхнього померлого родича ділиться між ними порівну. 6. При спадкуванні по прямій низхідній лінії право представлення діє без обмеження ступеня споріднення.
Стаття 1267. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом 1. Частки у спадщині кожного із спадкоємців за законом є рівними. 2. Спадкоємці за усною угодою між собою, якщо це стосується рухомого майна, можуть змінити розмір частки у спадщині когось із них. 3. Спадкоємці за письмовою угодою між собою, посвідченою нотаріусом, якщо це стосується нерухомого майна або транспортних засобів, можуть змінити розмір частки у спадщині когось із них.	Без змін

Глава 87 ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА НА СПАДКУВАННЯ	Глава 87 ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА НА СПАДКУВАННЯ
Стаття 1268. Прийняття спадщини 1. Спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її. 2. Не допускається прийняття спадщини з умовою чи із застереженням. 3. Спадкоємець, який постійно проживав разом із спадкодавцем на час відкриття спадщини, вважається таким, що прийняв спадщину, якщо протягом строку, встановленого <u>статтею 1270</u> цього Кодексу, він не заявив про відмову від неї. 4. Малолітня, неповнолітня, недієздатна особа, а також особа, цивільна дієздатність якої обмежена, вважаються такими, що прийняли спадщину, крім випадків, встановлених <u>частинами другою - четвертою</u> статті 1273 цього Кодексу. 5. Незалежно від часу прийняття спадщини вона належить спадкоємцеві з часу відкриття спадщини.	Без змін
Стаття 1269. Подання заяви про прийняття спадщини 1. Спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, але на час відкриття спадщини не проживав постійно із спадкодавцем, має подати нотаріусу або в сільських населених пунктах - уповноваженій на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування заяву про прийняття спадщини. 2. Заява про прийняття спадщини подається спадкоємцем особисто. 3. Особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право подати заяву про прийняття спадщини без згоди своїх батьків або піклувальника. 4. Заяву про прийняття спадщини від імені малолітньої, недієздатної особи подають її батьки (усиновлювачі), опікун.	Стаття 1269. Подання заяви про прийняття спадщини 1. Спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, але на час відкриття спадщини не проживав постійно із спадкодавцем, має подати нотаріусу або в сільських населених пунктах — уповноваженій на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування заяву про прийняття спадщини. 2. Заява про прийняття спадщини подається спадкоємцем особисто. 3. Особа, яка досягла чотирнадцяти років, має право подати заяву про прийняття спадщини без згоди своїх батьків або піклувальника. 4. Заяву про прийняття спадщини від імені малолітньої, недієздатної особи подають її батьки (усиновлювачі), опікун.

5. Особа, яка подала заяву про прийняття спадщини, може відкликати її протягом строку, встановленого для прийняття спадщини.	5. Особа, яка подала заяву про прийняття спадщини, може відкликати її протягом строку, встановленого для прийняття спадщини.
Стаття 1270. Строки для прийняття спадщини 1. Для прийняття спадщини встановлюється строк у шість місяців, який починається з часу відкриття спадщини. 2. Якщо виникнення у особи права на спадкування залежить від неприйняття спадщини або відмови від її прийняття іншими спадкоємцями, строк для прийняття нею спадщини встановлюється у три місяці з моменту неприйняття іншими спадкоємцями спадщини або відмови від її прийняття. Якщо строк, що залишився, менший як три місяці, він продовжується до трьох місяців.	Без змін
Стаття 1271. Прийняття заповідального відказу 1. Якщо протягом шести місяців з часу відкриття спадщини відказоодержувач не відмовився від заповідального відказу, вважається, що він його прийняв.	Без змін
Стаття відсутня	Стаття 1271¹. Перехід права на використання репродуктивного біологічного матеріалу 1. Право на використання репродуктивного біологічного матеріалу заповідача для подальшого проведення запліднення із використанням допоміжних репродуктивних технологій, у тому числі за допомогою замінного материнства, належить особі, визначеній у заповіті з урахуванням статті 1240¹ цього Кодексу, з моменту відкриття спадщини незалежно від прийняття ними спадщини та підтверджується свідоцтвом про право на використання репродуктивного біологічного матеріалу заповідача, що видається нотаріусом. 2. Свідоцтво про право на використання репродуктивного біологічного матеріалу заповідача видається нотаріусом за місцем відкриття спадщини без заведення спадкової справи за

	зверненням особи, яка визначена таким заповітом, та на підставі заповіту про використання репродуктивного біологічного матеріалу або його дублікату, чинність якого перевіряється за Спадковим реєстром, за умови встановлення факту смерті заповідача, його родинних або інших стосунків з особою, визначеною у заповіті, та у порядку визначеному Законом України «Про нотаріат».
Стаття 1272. Наслідки пропущення строку для прийняття спадщини 1. Якщо спадкоємець протягом строку, встановленого статтею 1270 цього Кодексу, не подав заяву про прийняття спадщини, він вважається таким, що не прийняв її. 2. За письмовою згодою спадкоємців, які прийняли спадщину, спадкоємець, який пропустив строк для прийняття спадщини, може подати заяву про прийняття спадщини нотаріусу або в сільських населених пунктах - уповноважений на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини. 3. За позовом спадкоємця, який пропустив строк для прийняття спадщини з поважної причини, суд може визначити йому додатковий строк, достатній для подання ним заяви про прийняття спадщини.	Стаття 1272. Наслідки пропущення строку для прийняття спадщини 1. Якщо спадкоємець протягом строку, встановленого статтею 1270 цього Кодексу, не подав заяву про прийняття спадщини або постійно не проживав разом із спадкодавцем на час відкриття спадщини, не був малолітнім, неповнолітнім, недієздатним, а також обмеженим у цивільній дієздатності на час відкриття спадщини, він вважається таким, що не прийняв її. 2. За письмовою згодою спадкоємців, які прийняли спадщину, спадкоємець, який пропустив строк для прийняття спадщини, може подати заяву про прийняття спадщини нотаріусу або в сільських населених пунктах — уповноважений на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини. 3. За позовом спадкоємця, який пропустив строк для прийняття спадщини з поважної причини, суд може визначити йому додатковий строк, достатній для подання ним заяви про прийняття спадщини.
Стаття 1273. Право на відмову від прийняття спадщини 1. Спадкоємець за заповітом або за законом може відмовитися від прийняття спадщини протягом строку, встановленого <u>статтею 1270</u> цього Кодексу. Заява про відмову від прийняття спадщини подається нотаріусу або в сільських населених пунктах - уповноважений на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини.	Стаття 1273. Право на відмову від прийняття спадщини 1. Спадкоємець за заповітом або за законом може відмовитися від прийняття спадщини протягом строку, встановленого <u>статтею 1270</u> цього Кодексу. Заява про відмову від прийняття спадщини подається нотаріусу або в сільських населених пунктах — уповноважений на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини.

2. Фізична особа, цивільна дієздатність якої обмежена, може відмовитися від прийняття спадщини за згодою піклувальника і органу опіки та піклування. 3. Неповнолітня особа віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років може відмовитися від прийняття спадщини за згодою батьків (усиновлювачів), піклувальника і органу опіки та піклування. 4. Батьки (усиновлювачі), опікун можуть відмовитися від прийняття спадщини, належної малолітній, недієздатній особі, лише з дозволу органу опіки та піклування. 5. Відмова від прийняття спадщини є безумовною і беззастережною. 6. Відмова від прийняття спадщини може бути відкликана протягом строку, встановленого для її прийняття.	2. Фізична особа, цивільна дієздатність якої обмежена, може відмовитися від прийняття спадщини за згодою піклувальника і органу опіки та піклування. 3. Неповнолітня особа віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років може відмовитися від прийняття спадщини за згодою батьків (усиновлювачів), піклувальника і органу опіки та піклування. 4. Батьки (усиновлювачі), опікун можуть відмовитися від прийняття спадщини, належної малолітній, недієздатній особі, лише з дозволу органу опіки та піклування. 5. Відмова від прийняття спадщини є безумовною і беззастережною. 6. Відмова від прийняття спадщини може бути відкликана протягом строку, встановленого для її прийняття.
Стаття 1274. Право на відмову від прийняття спадщини на користь іншої особи 1. Спадкоємець за заповітом має право відмовитися від прийняття спадщини на користь іншого спадкоємця за заповітом. 2. Спадкоємець за законом має право відмовитися від прийняття спадщини на користь будь-кого із спадкоємців за законом незалежно від черги. 3. Спадкоємець має право відмовитися від частки у спадщині спадкоємця, який відмовився від спадщини на його користь. 4. Якщо заповідач підпризначив спадкоємця, особа, на ім'я якої складений заповіт, може відмовитися від спадщини лише на користь особи, яка є підпризначеним спадкоємцем. 5. Відмова від прийняття спадщини може бути визнана судом недійсною з підстав, встановлених <u>статтями 225, 229-231 і 233</u> цього Кодексу.	Без змін

Стаття 1275. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини 1. Якщо від прийняття спадщини відмовився один із спадкоємців за заповітом, частка у спадщині, яку він мав право прийняти, переходить до інших спадкоємців за заповітом і розподіляється між ними порівну. 2. Якщо від прийняття спадщини відмовився один із спадкоємців за законом з тієї черги, яка має право на спадкування, частка у спадщині, яку він мав право прийняти, переходить до інших спадкоємців за законом тієї ж черги і розподіляється між ними порівну. 3. Положення цієї статті не застосовуються, якщо спадкоємець відмовився від прийняття спадщини на користь іншого спадкоємця, а також коли заповідач підпризначив іншого спадкоємця. 4. Якщо на спадкоємця за заповітом, який відмовився від прийняття спадщини, було покладено заповідальний відказ, обов'язок за заповідальним відказом переходить до інших спадкоємців за заповітом, які прийняли спадщину, і розподіляється між ними порівну. 5. Відмова спадкоємця за заповітом від прийняття спадщини не позбавляє його права на спадкування за законом.	Стаття 1275. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини або її неприйняття. 1. Якщо від прийняття спадщини відмовився або не прийняв її один із спадкоємців за заповітом, частка у спадщині, яку він мав право прийняти, переходить до інших спадкоємців за заповітом і розподіляється між ними порівну. 2. Якщо від прийняття спадщини відмовився або не прийняв її один із спадкоємців за законом з тієї черги, яка має право на спадкування, частка у спадщині, яку він мав право прийняти, переходить до інших спадкоємців за законом тієї ж черги і розподіляється між ними порівну. 3. Положення цієї статті не застосовуються, якщо спадкоємець відмовився від прийняття спадщини на користь іншого спадкоємця, а також коли заповідач підпризначив іншого спадкоємця. 4. Якщо на спадкоємця за заповітом, який відмовився від прийняття спадщини або не прийняв її, було покладено заповідальний відказ, обов'язок за заповідальним відказом переходить до інших спадкоємців за заповітом, які прийняли спадщину, і розподіляється між ними порівну. 5. Відмова спадкоємця за заповітом від прийняття спадщини не позбавляє його права на спадкування за законом. Якщо спадкоємець відмовився від прийняття спадщини за заповітом і прийняв її за законом, покладені на нього заповітом заповідальний відказ, умова та інші обов'язки зберігають свою силу.
Стаття 1276. Перехід права на прийняття спадщини 1. Якщо спадкоємець за заповітом або за законом помер після відкриття спадщини і не встиг її прийняти, право на прийняття належної йому частки спадщини, крім права на прийняття обов'язкової частки у спадщині, переходить до його спадкоємців (спадкова трансмісія). Право на прийняття спадщини у цьому випадку здійснюється на загальних підставах протягом строку, що залишився. Якщо	Без змін

строк, що залишився, менший як три місяці, він продовжується до трьох місяців.	
Стаття 1277. Відумерлість спадщини 1. У разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття орган місцевого самоврядування за місцезнаходженням нерухомого майна, а за відсутності нерухомого майна - місцезнаходженням основної частини рухомого майна зобов'язаний подати до суду заяву про визнання спадщини відумерлою. У разі якщо на об'єкті нерухомого майна на момент відкриття спадщини знаходиться рухоме майно, що входить до складу спадщини, таке рухоме майно переходить у власність територіальної громади, якій передано нерухоме майно. Заява про визнання спадщини відумерлою може також бути подана кредитором спадкодавця, а якщо до складу спадщини входять земельні ділянки сільськогосподарського призначення - власниками або користувачами суміжних земельних ділянок. У такому разі суд залучає до розгляду справи органи місцевого самоврядування за місцезнаходженням нерухомого майна, що входить до складу спадщини. Особи, які мають право або зобов'язані подати заяву про визнання спадщини відумерлою, мають право на одержання із Спадкового реєстру інформації про заведену спадкову справу та видане свідоцтво про право на спадщину. <i>{Частина перша статті 1277 в редакції Закону № 3795-VI від 22.09.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1533-VIII від 20.09.2016; в редакції Закону № 2923-IX від 23.02.2023}</i> 2. Заява про визнання спадщини відумерлою подається після спливу одного року з часу відкриття спадщини. 3. Спадщина, визнана судом відумерлою, переходить у власність територіальної громади за місцезнаходженням	Стаття 1277. Відумерлість спадщини 1. У разі відсутності спадкоємців за заповітом і за законом, усунення їх від права на спадкування, неприйняття ними спадщини, а також відмови від її прийняття орган місцевого самоврядування за місцезнаходженням нерухомого майна, а за відсутності нерухомого майна - місцезнаходженням основної частини рухомого майна зобов'язаний подати до суду заяву про визнання спадщини відумерлою. У разі якщо на об'єкті нерухомого майна на момент відкриття спадщини знаходиться рухоме майно, що входить до складу спадщини, таке рухоме майно переходить у власність територіальної громади, якій передано нерухоме майно. Заява про визнання спадщини відумерлою може також бути подана кредитором спадкодавця, а якщо до складу спадщини входять земельні ділянки сільськогосподарського призначення - власниками або користувачами суміжних земельних ділянок. У такому разі суд залучає до розгляду справи органи місцевого самоврядування за місцезнаходженням нерухомого майна, що входить до складу спадщини. Особи, які мають право або зобов'язані подати заяву про визнання спадщини відумерлою, мають право на одержання із Спадкового реєстру інформації про заведену спадкову справу та видане свідоцтво про право на спадщину. 2. Заява про визнання спадщини відумерлою подається після спливу одного року з часу відкриття спадщини. 3. Спадщина, визнана судом відумерлою, переходить у власність територіальної громади за місцезнаходженням нерухомого майна, а за відсутності нерухомого майна - місцезнаходженням основної частини рухомого майна.

нерухомого майна, а за відсутності нерухомого майна - місцезнаходженням основної частини рухомого майна. <i>{Частина третя статті 1277 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1533-VIII від 20.09.2016; в редакції Закону № 2923-IX від 23.02.2023}</i> 4. Територіальна громада, яка стала власником відумерлого майна, зобов'язана задовольнити вимоги кредиторів спадкодавця, що заявлені відповідно до <u>статті 1231</u> цього Кодексу. Якщо власниками відумерлого майна стали декілька територіальних громад, вимоги кредиторів спадкодавця задовольняються територіальними громадами пропорційно до вартості відумерлого майна, набутого у власність кожною з них. <i>{Частина четверта статті 1277 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1533-VIII від 20.09.2016}</i> 5. Спадщина, не прийнята спадкоємцями, охороняється до визнання її відумерлою відповідно до <u>статті 1283</u> цього Кодексу.	4. Територіальна громада, яка стала власником відумерлої спадщини, зобов'язана задовольнити вимоги кредиторів спадкодавця в межах вартості відумерлої спадщини. Якщо власниками відумерлої спадщини стали декілька територіальних громад, вимоги кредиторів спадкодавця задовольняються територіальними громадами пропорційно до вартості відумерлої спадщини, набутої у власність кожною з них. 5. Спадщина, не прийнята спадкоємцями, охороняється до визнання її відумерлою відповідно до <u>статті 1283</u> цього Кодексу.
Стаття 1278. Поділ спадщини між спадкоємцями 1. Частки кожного спадкоємця у спадщині є рівними, якщо спадкодавець у заповіті сам не розподілив спадщину між ними. 2. Кожен із спадкоємців має право на виділ його частки в натурі.	Стаття 1278. Поділ спадщини між спадкоємцями 1. Частки кожного спадкоємця у спадщині є рівними, якщо спадкодавець у заповіті сам не розподілив спадщину між ними. 2. Кожен із спадкоємців має право на виділ його частки в натурі. 3. Спадкоємці мають право на поділ спадщини незалежно від підстав спадкування у договірному або судовому порядку. Договір про поділ спадщини укладається спадкоємцями у письмовій формі та підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню.
Стаття 1279. Переважне право окремих спадкоємців на виділ їм спадкового майна в натурі 1. Спадкоємці, які протягом не менш як одного року до часу відкриття спадщини проживали разом із спадкодавцем однією сім'єю, мають переважне право перед іншими спадкоємцями на	Без змін

виділ їм у натурі предметів звичайної домашньої обстановки та вжитку в розмірі частки у спадщині, яка їм належить. 2. Спадкоємці, які разом із спадкодавцем були співвласниками майна, мають переважне право перед іншими спадкоємцями на виділ їм у натурі цього майна, у межах їхньої частки у спадщині, якщо це не порушує інтересів інших спадкоємців, що мають істотне значення.	
Стаття 1280. Перерозподіл спадщини 1. Якщо після спливу строку для прийняття спадщини і після розподілу її між спадкоємцями спадщину прийняли інші спадкоємці (<u>частини друга і третя статті 1272</u> цього Кодексу), вона підлягає перерозподілу між ними. Такі спадкоємці мають право вимагати передання їм у натурі частини майна, яке збереглося, або сплати грошової компенсації. 2. Якщо майно, на яке претендує спадкоємець, що пропустив строк для прийняття спадщини, перейшло як відумерле до територіальної громади і збереглося, спадкоємець має право вимагати його передання в натурі. У разі його продажу спадкоємець має право на грошову компенсацію.	Без змін
Стаття 1281. Пред'явлення кредитором спадкодавця вимог до спадкоємців 1. Спадкоємці зобов'язані повідомити кредитора спадкодавця про відкриття спадщини, якщо їм відомо про його борги, та/або якщо вони спадкують майно, обтяжене правами третіх осіб. <i>{Частина перша статті 1281 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2478-VIII від 03.07.2018}</i> 2. Кредиторові спадкодавця належить пред'явити свої вимоги до спадкоємця, який прийняв спадщину, не пізніше шести місяців з дня одержання спадкоємцем свідоцтва про право на спадщину на	Стаття 1281. Пред'явлення кредитором спадкодавця вимог до спадкоємців 1. Спадкоємці зобов'язані повідомити кредитора спадкодавця про відкриття спадщини, якщо їм відомо про його борги, та/або якщо вони спадкують майно, обтяжене правами третіх осіб. 2. Кредиторові спадкодавця належить пред'явити свої вимоги до спадкоємця, який прийняв спадщину, не пізніше шести місяців з дня одержання спадкоємцем свідоцтва про право на спадщину на все або частину спадкового майна незалежно від настання строку вимоги. 3. Якщо кредитор спадкодавця не знав і не міг знати про прийняття спадщини або про одержання спадкоємцем свідоцтва про право на спадщину, він має право пред'явити свої вимоги до

все або частину спадкового майна незалежно від настання строку вимоги. <i>{Частина друга статті 1281 в редакції Закону № 2478-VIII від 03.07.2018}</i> 3. Якщо кредитор спадкодавця не знав і не міг знати про прийняття спадщини або про одержання спадкоємцем свідоцтва про право на спадщину, він має право пред'явити свої вимоги до спадкоємця, який прийняв спадщину, протягом шести місяців з дня, коли він дізнався про прийняття спадщини або про одержання спадкоємцем свідоцтва про право на спадщину. <i>{Частина третя статті 1281 в редакції Закону № 2478-VIII від 03.07.2018}</i> 4. Кредитор спадкодавця, який не пред'явив вимоги до спадкоємців, що прийняли спадщину, у строки, встановлені <u>частинами другою і третьою цієї статті</u>, позбавляється права вимоги.	спадкоємця, який прийняв спадщину, протягом шести місяців з дня, коли він дізнався про прийняття спадщини або про одержання спадкоємцем свідоцтва про право на спадщину. 4. Кредитор спадкодавця, який не пред'явив вимоги до спадкоємців, що прийняли спадщину, у строки, встановлені <u>частинами другою і третьою цієї статті</u>, позбавляється права вимоги. У такому разі відповідне зобов'язання вважається припиненим.
Стаття 1282. Обов'язок спадкоємців задовольнити вимоги кредитора 1. Спадкоємці зобов'язані задовольнити вимоги кредитора повністю, але в межах вартості майна, одержаного у спадщину. Кожен із спадкоємців зобов'язаний задовольнити вимоги кредитора особисто, у розмірі, який відповідає його частці у спадщині. 2. Вимоги кредитора спадкоємці зобов'язані задовольнити шляхом одноразового платежу, якщо домовленістю між спадкоємцями та кредитором інше не встановлено. У разі відмови від одноразового платежу суд за позовом кредитора звертає стягнення на майно, яке було передане спадкоємцям у натурі.	Без змін
Стаття 1283. Охорона спадкового майна	Стаття 1283. Охорона спадкового майна

1. Охорона спадкового майна здійснюється в інтересах спадкоємців, відказоодержувачів та кредиторів спадкодавця з метою збереження його до прийняття спадщини спадкоємцями або набрання законної сили рішенням суду про визнання спадщини відумерлою. 2. Нотаріус або в сільських населених пунктах - уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини за заявою спадкоємців або за повідомленням підприємств, установ, організацій, громадян, або на підставі рішення суду про оголошення фізичної особи померлою чи за своєю власною ініціативою вживає заходів до охорони спадкового майна. 3. Охорона спадкового майна триває до закінчення строку, встановленого для прийняття спадщини, або набрання законної сили рішенням суду про визнання спадщини відумерлою. Особи або органи, що вживають заходів з охорони спадкового майна, мають право укладати договори з третіми особами, спрямовані на забезпечення охорони спадкового майна. 4. Витрати на охорону спадкового майна відшкодовуються спадкоємцями відповідно до їхньої частки у спадщині, а у разі визнання спадщини відумерлою - органом місцевого самоврядування, який від імені територіальної громади здійснює право власності щодо спадщини, яку визнано відумерлою.	1. Охорона спадкового майна здійснюється в інтересах спадкоємців, відказоодержувачів та кредиторів спадкодавця з метою збереження його до прийняття спадщини спадкоємцями або набрання законної сили рішенням суду про визнання спадщини відумерлою. 2. Нотаріус або в сільських населених пунктах - уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини за заявою спадкоємців або за повідомленням підприємств, установ, організацій, громадян, або на підставі рішення суду про оголошення фізичної особи померлою чи за своєю власною ініціативою вживає заходів до охорони спадкового майна. 3. Охорона спадкового майна триває до закінчення строку, встановленого для прийняття спадщини, або набрання законної сили рішенням суду про визнання спадщини відумерлою. Особи або органи, що вживають заходів з охорони спадкового майна, мають право укладати договори з третіми особами, спрямовані на забезпечення охорони спадкового майна. 4. Витрати на охорону спадкового майна відшкодовуються спадкоємцями відповідно до їхньої частки у спадщині, а у разі визнання спадщини відумерлою - органом місцевого самоврядування, який від імені територіальної громади здійснює право власності щодо спадщини, яку визнано відумерлою.
Стаття 1284. Охорона спадкового майна виконавцем заповіту 1. Якщо спадкування здійснюється не лише за заповітом, а й за законом, виконавець заповіту, якого призначив спадкодавець, вживає заходів щодо охорони всієї спадщини. 2. Спадкоємці за законом мають право призначити іншу особу, яка вживатиме заходів щодо охорони частини спадщини, що спадкується за законом.	Без змін
Стаття 1285. Управління спадщиною	Стаття 1285. Управління спадщиною

1. Якщо у складі спадщини є майно, яке потребує утримання, догляду, вчинення інших фактичних чи юридичних дій для підтримання його в належному стані, нотаріус, а в населених пунктах, де немає нотаріуса, - відповідний орган місцевого самоврядування, у разі відсутності спадкоємців або виконавця заповіту укладають договір на управління спадщиною з іншою особою. У разі відсутності спадкоємців або виконавця заповіту особою, яка управляє спадщиною, до складу якої входить земельна ділянка, є сільська, селищна, міська рада за місцезнаходженням такої земельної ділянки. 2. Особа, яка управляє спадщиною, має право на вчинення будь-яких необхідних дій, спрямованих на збереження спадщини до з'явлення спадкоємців або до прийняття спадщини. 3. Особа, яка управляє спадщиною, має право на плату за виконання своїх повноважень.	1. Якщо у складі спадщини є майно, яке потребує утримання, догляду, вчинення інших фактичних чи юридичних дій для підтримання його в належному стані, нотаріус; а в населених пунктах, де немає нотаріуса, — відповідний орган місцевого самоврядування, у разі відсутності спадкоємців або виконавця заповіту укладає договір на управління спадщиною з іншою особою. У разі відсутності спадкоємців або виконавця заповіту особою, яка управляє спадщиною, до складу якої входить земельна ділянка, є сільська, селищна, міська рада за місцезнаходженням такої земельної ділянки. 2. Заповідач може обрати особу, яка здійснюватиме управління спадщиною після відкриття спадщини, шляхом визначення такої особи у заповіті. 3. Особа, яка управляє спадщиною, має право на вчинення будь-яких необхідних дій, спрямованих на збереження спадщини, до видачі спадкоємцям свідоцтва про право на спадщину. 4. Особа, яка управляє спадщиною, має право на плату за виконання своїх повноважень.
Стаття відсутня	Стаття 1285-1. Управління спадщиною, до складу якої входять корпоративні права до отримання свідоцтва про право на спадщину спадкоємцями. 1. Якщо у складі спадщини є корпоративні права, які потребують управління ними в інтересах спадкоємців, нотаріус призначає єдиного управителя з числа осіб, визначених заповідачем у заповіті на управління такою спадщиною, виконавців заповіту, спадкоємців, які прийняли спадщину, а в разі їх відсутності за заявою заінтересованої особи укладає договір на управління спадщиною з іншою особою. 2. Переважне право на призначення управителем спадщини мають:

	1) особа, визначена заповідачем у заповіті на управління такою спадщиною, або виконавець заповіту, а якщо такі особи не визначено, єдиний спадкоємець за заповітом або спадкоємець з числа спадкоємців за заповітом, розмір частки у праві на спадщину якого є більшим; 2) єдиний спадкоємець за законом, або один із спадкоємців за законом, розмір частки у праві на спадщину якого є більшим, у разі відсутності заповіту. У разі рівності часток у праві на спадщину управителем призначається один із спадкоємців за згодою більшості спадкоємців, викладеною у формі заяви, справжність підпису на якій засвідчується нотаріально, а у разі недосягнення згоди більшістю спадкоємців один із спадкоємців за рішенням суду. 3. З метою управління спадщиною корпоративними правами в окремо визначеній юридичній особі може бути призначено лише одного управителя або укладено договір на управління лише з однією особою. 4. До моменту видачі свідоцтва про право на спадщину та вступу до юридичної особи спадкоємців, участь у загальних зборах юридичної особи в інтересах спадкоємців має право брати управитель такою спадщиною. 5. У випадку смерті єдиного учасника юридичної особи, який був виконавчим органом, до моменту видачі свідоцтва про право на спадщину та вступу до юридичної особи спадкоємців, рішення про призначення виконавчого органу приймається одноособово управителем такої спадщини.
Глава 88 ВИКОНАННЯ ЗАПОВІТУ	Глава 88 ВИКОНАННЯ ЗАПОВІТУ
Стаття 1286. Право заповідача на призначення виконавця заповіту	Без змін

1. Заповідач може доручити виконання заповіту фізичній особі з повною цивільною дієздатністю або юридичній особі (виконавцеві заповіту). 2. Якщо заповіт складено на користь кількох осіб, виконання заповіту може бути доручено будь-кому з них. 3. Якщо заповіт складено на користь однієї особи, виконання заповіту може бути покладено на особу, яка не є спадкоємцем за заповітом.	
Стаття 1287. Призначення виконавця заповіту за ініціативою спадкоємців 1. Спадкоємці мають право пред'явити позов про усунення виконавця заповіту, призначеного заповідачем, від виконання ним своїх повноважень, якщо він не може забезпечити виконання волі заповідача. 2. Якщо заповідач не призначив виконавця заповіту або якщо особа, яка була ним призначена, відмовилася від виконання заповіту або була усунена від виконання заповіту, спадкоємці мають право обрати виконавця з числа спадкоємців або призначити виконавцем заповіту іншу особу. 3. Якщо спадкоємці не можуть досягти згоди щодо призначення виконавця заповіту, він на вимогу одного із них може бути призначений судом.	Без змін
Стаття 1288. Призначення виконавця заповіту нотаріусом 1. Виконавець заповіту може бути призначений нотаріусом або в сільських населених пунктах - уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини, якщо заповідач не призначив виконавця заповіту або якщо виконавець заповіту відмовився від виконання заповіту чи був усунений від його виконання і якщо цього потребують інтереси спадкоємців.	Стаття 1288. Призначення виконавця заповіту нотаріусом 1. Виконавець заповіту може бути призначений нотаріусом або в сільських населених пунктах - уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини, якщо заповідач не призначив виконавця заповіту або якщо виконавець заповіту відмовився від виконання заповіту чи був усунений від його виконання і якщо цього потребують інтереси спадкоємців.

Стаття 1289. Згода особи на призначення її виконавцем заповіту 1. Особа може бути призначена виконавцем заповіту лише за її згодою. 2. Згода особи бути виконавцем заповіту може бути виражена на тексті самого заповіту або додана до нього. 3. Особа може подати до нотаріуса за місцем відкриття спадщини заяву про згоду бути виконавцем заповіту після відкриття спадщини.	Без змін
Стаття 1290. Повноваження виконавця заповіту 1. Виконавець заповіту зобов'язаний: 1) вжити заходів щодо охорони спадкового майна; 2) вжити заходів щодо повідомлення спадкоємців, відказоодержувачів, кредиторів про відкриття спадщини; 3) вимагати від боржників спадкодавця виконання ними своїх зобов'язань; 4) управляти спадщиною; 5) забезпечити одержання кожним із спадкоємців частки спадщини, яка визначена у заповіті; 6) забезпечити одержання частки у спадщині особами, які мають право на обов'язкову частку у спадщині. 2. Виконавець заповіту зобов'язаний забезпечити виконання спадкоємцями дій, до яких вони були зобов'язані заповітом. 3. Повноваження виконавця заповіту посвідчуються документом, який видається нотаріусом за місцем відкриття спадщини.	Стаття 1290. Повноваження виконавця заповіту 1. Виконавець заповіту зобов'язаний: 1) вжити заходів щодо охорони спадкового майна; 2) вжити заходів щодо повідомлення спадкоємців, відказоодержувачів, кредиторів про відкриття спадщини; 3) вимагати від боржників спадкодавця виконання ними своїх зобов'язань та подавати відповідні позови до суду; 4) управляти спадщиною; 5) забезпечити одержання кожним із спадкоємців частки спадщини, яка визначена у заповіті; 6) забезпечити одержання частки у спадщині особами, які мають право на обов'язкову частку у спадщині; 7) вчиняти інші дії, встановлені заповітом. 2. Виконавець заповіту зобов'язаний забезпечити виконання спадкоємцями дій, до яких вони були зобов'язані заповітом. 3. Повноваження виконавця заповіту посвідчуються документом, який видається нотаріусом за місцем відкриття спадщини.

Стаття 1291. Право виконавця заповіту на плату за виконання своїх повноважень 1. Заповідач має право визначити у заповіті те майно (в натурі або у грошах), яке виконавець заповіту має право одержати зі складу спадщини як плату за виконання своїх повноважень. 2. Якщо розмір плати не визначений заповідачем, він може бути визначений за домовленістю виконавця заповіту та спадкоємців, а в разі спору - судом. 3. Виконавець заповіту має право вимагати від спадкоємців відшкодування тих витрат, які були ним зроблені для охорони спадщини, управління нею та виконання заповіту.	Без змін
Стаття 1292. Контроль за виконанням заповіту 1. Спадкоємці мають право контролювати дії виконавця заповіту. 2. Якщо спадкоємцями є малолітні, неповнолітні, недієздатні особи або особи, цивільна дієздатність яких обмежена, контроль за виконанням заповіту здійснюють батьки (усиновлювачі), опікуни, піклувальники, а також орган опіки та піклування. 3. За вимогою осіб, визначених частинами першою і другою цієї статті, виконавець заповіту повинен звітувати про дії, які були ним вчинені щодо виконання заповіту. 4. Після виконання заповіту виконавець заповіту подає спадкоємцям або їхнім законним представникам звіт про виконання своїх повноважень.	Без змін
Стаття 1293. Право на оскарження дій виконавця заповіту 1. Спадкоємці, їхні законні представники, а також орган опіки та піклування мають право оскаржити до суду дії виконавця заповіту, якщо вони не відповідають цьому Кодексу, іншим законам, порушують інтереси спадкоємців.	Стаття 1293. Право на оскарження дій виконавця заповіту 1. Спадкоємці, їхні законні представники, а також орган опіки та піклування мають право оскаржити до суду дії виконавця заповіту, якщо вони не відповідають цьому Кодексу, іншим законам, суперечать змісту заповіту, порушують інтереси спадкоємців.

2. До вимог про визнання неправомірними дій виконавця заповіту застосовується позовна давність в один рік.	2. До вимог про визнання неправомірними дій виконавця заповіту застосовується позовна давність в один рік.
Стаття 1294. Строк чинності повноважень виконавця заповіту 1. Повноваження виконавця заповіту тривають до повного здійснення волі спадкодавця, яка виражена у заповіті. 2. Чинність повноважень виконавця заповіту припиняється нотаріусом за місцем відкриття спадщини за погодженням із спадкоємцями та відказоодержувачами. 3. Після припинення повноважень виконавець заповіту повинен повернути нотаріусові документ, який був йому виданий (<u>частина третя</u> статті 1290 цього Кодексу). 4. У разі неповернення виконавцем заповіту документа, який засвідчував його повноваження, спадкоємці мають право витребувати документ, а також вимагати відшкодування завданих їм збитків.	Без змін
Стаття 1295. Право виконавця заповіту на відмову від здійснення своїх повноважень 1. Виконавець заповіту, незалежно від того, ким його було призначено, має право відмовитися від здійснення своїх повноважень. 2. Виконавець заповіту зобов'язаний негайно повідомити спадкоємців, а також інших осіб, щодо яких він повинен був вчинити певні дії, про відмову від здійснення своїх повноважень. 3. Виконавець заповіту не може відмовитися від здійснення своїх повноважень у разі необхідності вчинення невідкладних дій, зволікання з якими загрожує завданням збитків спадкоємцям. 4. Виконавець заповіту відповідає перед спадкоємцями за збитки, що були їм завдані у зв'язку з невиконанням вимог, встановлених у <u>частинах другій та третій</u> цієї статті.	Без змін

Глава 89 ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА НА СПАДЩИНУ	Глава 89 ОФОРМЛЕННЯ ПРАВА НА СПАДЩИНУ
Стаття 1296. Право спадкоємця на одержання свідоцтва про право на спадщину 1. Спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину. 2. Якщо спадщину прийняло кілька спадкоємців, свідоцтво про право на спадщину видається кожному з них із визначенням імені та часток у спадщині інших спадкоємців. 3. Відсутність свідоцтва про право на спадщину не позбавляє спадкоємця права на спадщину.	Без змін
Стаття 1297. Обов'язок спадкоємця звернутися за свідоцтвом про право на спадщину 1. Спадкоємець, який прийняв спадщину, у складі якої є майно та/або майнові права, які обтяжені, та/або нерухоме майно та інше майно, щодо якого здійснюється державна реєстрація, зобов'язаний звернутися до нотаріуса або в сільських населених пунктах - до уповноваженої на це посадової особи відповідного органу місцевого самоврядування за видачею йому свідоцтва про право на спадщину на таке майно. 2. Якщо спадщину прийняло кілька спадкоємців, свідоцтво про право на спадщину видається на ім'я кожного з них, із зазначенням імені та частки у спадщині інших спадкоємців.	Стаття 1297. Обов'язок спадкоємця звернутися за свідоцтвом про право на спадщину 1. Спадкоємець, який прийняв спадщину, у складі якої є майно та/або майнові права, які обтяжені, та/або нерухоме майно та інше майно, щодо якого здійснюється державна реєстрація, зобов'язаний звернутися до нотаріуса або в сільських населених пунктах до уповноваженої на це посадової особи відповідного органу місцевого самоврядування за видачею йому свідоцтва про право на спадщину на таке майно. 2. Якщо спадщину прийняло кілька спадкоємців, свідоцтво про право на спадщину видається на ім'я кожного з них, із зазначенням імені та частки у спадщині інших спадкоємців.
Стаття 1298. Строк видачі свідоцтва про право на спадщину 1. Свідоцтво про право на спадщину видається спадкоємцям після закінчення шести місяців з часу відкриття спадщини. 2. Якщо заповіт складено на користь зачатої, але ще не народженої дитини, видача свідоцтва про право на спадщину і розподіл спадщини між усіма спадкоємцями може відбутися лише після народження дитини.	Стаття 1298. Строк видачі свідоцтва про право на спадщину 1. Свідоцтво про право на спадщину видається спадкоємцям після закінчення шести місяців з часу відкриття спадщини. 2. Якщо заповіт складено на користь зачатої, але ще не народженої дитини, видача свідоцтва про право на спадщину і розподіл спадщини між усіма спадкоємцями може відбутися лише після народження дитини або у разі припинення вагітності.

Положення абзацу першого цієї частини застосовується також щодо дитини, зачатої за життя спадкодавця, але народженої після його смерті, у разі спадкування за законом. 3. До закінчення строку на прийняття спадщини нотаріус може видати спадкоємцеві дозвіл на одержання частини вкладу спадкодавця у банку (фінансовій установі), якщо це викликано обставинами, які мають істотне значення.	Положення абзацу першого цієї частини застосовується також щодо дитини, зачатої за життя спадкодавця, але народженої після його смерті, у разі спадкування за законом. Якщо на підставі волі заповідача, викладеної в заповіті, проводиться зачаття з його репродуктивного біологічного матеріалу внаслідок застосування допоміжних репродуктивних технологій, видача свідоцтва про право на спадщину і розподіл спадщини між усіма спадкоємцями може відбутися лише після народження дитини або у разі припинення вагітності. 3. До закінчення строку на прийняття спадщини нотаріус може видати спадкоємцеві дозвіл на одержання частини вкладу спадкодавця у банку (фінансовій установі), якщо це викликано обставинами, які мають істотне значення.
Стаття 1300. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину 1. За згодою всіх спадкоємців, які прийняли спадщину, нотаріус або в сільських населених пунктах - уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини може внести зміни до свідоцтва про право на спадщину. 2. На вимогу одного із спадкоємців за рішенням суду можуть бути внесені зміни до свідоцтва про право на спадщину. 3. У випадках, встановлених частинами першою і другою цієї статті, нотаріус видає спадкоємцям нові свідоцтва про право на спадщину.	Стаття 1300. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину 1. За згодою всіх спадкоємців, які прийняли спадщину, нотаріус або в сільських населених пунктах - уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини може внести зміни до свідоцтва про право на спадщину. 2. На вимогу одного із спадкоємців за рішенням суду можуть бути внесені зміни до свідоцтва про право на спадщину. 3. У випадках, встановлених частинами першою і другою цієї статті, нотаріус видає спадкоємцям нові свідоцтва про право на спадщину.
Стаття 1301. Визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину 1. Свідоцтво про право на спадщину визнається недійсним за рішенням суду, якщо буде встановлено, що особа, якій воно видане, не мала права на спадкування, а також в інших випадках, встановлених законом.	Без змін

Глава 90 СПАДКОВИЙ ДОГОВІР	Глава 90 СПАДКОВИЙ ДОГОВІР Рекомендовано розмістити главу 90 «Спадковий договір у книзі п'ятій «Зобов'язальне право» після договору довічного утримання (догляду)
Стаття 1302. Поняття спадкового договору 1. За спадковим договором одна сторона (набувач) зобов'язується виконувати розпорядження другої сторони (відчужувача) і в разі його смерті набуває право власності на майно відчужувача.	Без змін у Книгу 5
Стаття 1303. Сторони у спадковому договорі 1. Відчужувачем у спадковому договорі може бути подружжя, один із подружжя або інша особа. 2. Набувачем у спадковому договорі може бути фізична або юридична особа.	Без змін у Книгу 5
Стаття 1304. Форма спадкового договору 1. Спадковий договір укладається у письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню, а також державній реєстрації у Спадковому реєстрі в <u>порядку</u>, затвердженому Кабінетом Міністрів України.	У Книгу 5 Стаття 1304. Форма спадкового договору 1. Спадковий договір укладається у письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню, а також державній реєстрації у Спадковому реєстрі в <u>порядку</u>, затвердженому Кабінетом Міністрів України.
Стаття 1305. Обов'язки набувача у спадковому договорі 1. Набувач у спадковому договорі може бути зобов'язаний вчинити певну дію майнового або немайнового характеру до відкриття спадщини або після її відкриття.	У Книгу 5 Стаття 1305. Обов'язки набувача у спадковому договорі 1. Набувач у спадковому договорі може бути зобов'язаний вчинити певну дію майнового або немайнового характеру до смерті відчужувача або після його смерті.
Стаття 1306. Особливості спадкового договору з участю подружжя	У Книгу 5 Стаття 1306. Особливості спадкового договору з участю подружжя

1. Предметом спадкового договору може бути майно, яке належить подружжю на праві спільної сумісної власності, а також майно, яке є особистою власністю будь-кого з подружжя. 2. Спадковим договором може бути встановлено, що в разі смерті одного з подружжя спадщина переходить до другого, а в разі смерті другого з подружжя його майно переходить до набувача за договором.	1. Предметом спадкового договору може бути майно, яке належить подружжю на праві спільної сумісної власності, а також майно, яке є особистою власністю будь-кого з подружжя. 2. Спадковим договором може бути встановлено, що в разі смерті одного з подружжя його право у спільній сумісній власності на майно переходить до другого, а в разі смерті другого з подружжя право власності на майно переходить до набувача за договором.
Стаття 1307. Забезпечення виконання спадкового договору 1. На майно, визначене у спадковому договорі, нотаріус, який посвідчив цей договір, накладає заборону відчуження. 2. Заповіт, який відчужувач склав щодо майна, вказаного у спадковому договорі, є нікчемним. 3. Відчужувач має право призначити особу, яка буде здійснювати контроль за виконанням спадкового договору після його смерті. У разі відсутності такої особи контроль за виконанням спадкового договору здійснює нотаріус за місцем відкриття спадщини.	У Книгу 5 Стаття 1307. Забезпечення виконання спадкового договору 1. На майно, визначене у спадковому договорі, нотаріус, який посвідчив цей договір, накладає заборону відчуження до смерті відчужувача та виконання зобов'язання за спадковим договором. 2. Заповіт, який відчужувач склав щодо майна, вказаного у спадковому договорі, після його укладення, є недійсним. 3. Відчужувач має право призначити особу, яка буде здійснювати контроль за виконанням спадкового договору після його смерті, за її письмовою згодою. У разі відсутності такої особи контроль за виконанням спадкового договору здійснює нотаріус за місцем відкриття спадщини.
Стаття 1308. Розірвання спадкового договору 1. Спадковий договір може бути розірвано судом на вимогу відчужувача у разі невиконання набувачем його розпоряджень. 2. Спадковий договір може бути розірвано судом на вимогу набувача у разі неможливості виконання ним розпоряджень відчужувача.	У Книгу 5 Стаття 1308. Розірвання спадкового договору 1. Спадковий договір може бути розірвано сторонами за взаємною згодою, а також судом на вимогу відчужувача у разі невиконання набувачем його розпоряджень, 2. Спадковий договір може бути розірвано судом на вимогу набувача у разі неможливості виконання ним розпоряджень відчужувача.